Verenigingsjaar 1950 20e Jaargang No 2

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

REDACTEUR: J. DAAMS * OPPENHEIMSTRAAT 22 * EINDHOVEN

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VERENIGING

G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Voorzitter*, Nassauplein 5, Alkmaar.
Dr A. F. M. REIJNDERS, *Onder-voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.
Mej. J. P. S. SMIT, *Secretaresse*, Reynier Vinkeleskade 26, Amsterdam-Z.
G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Floraplein 9, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester N.M.V.
Prof. Dr O. F. UFFELIE, *Bibliothecaris*, Lessinglaan 88, Utrecht.

De *contributie* der Vereniging bedraagt f 6,50, voor huisgenootleden f 3,25.
De *Mededelingen* moeten afzonderlijk worden gecontribueerd.

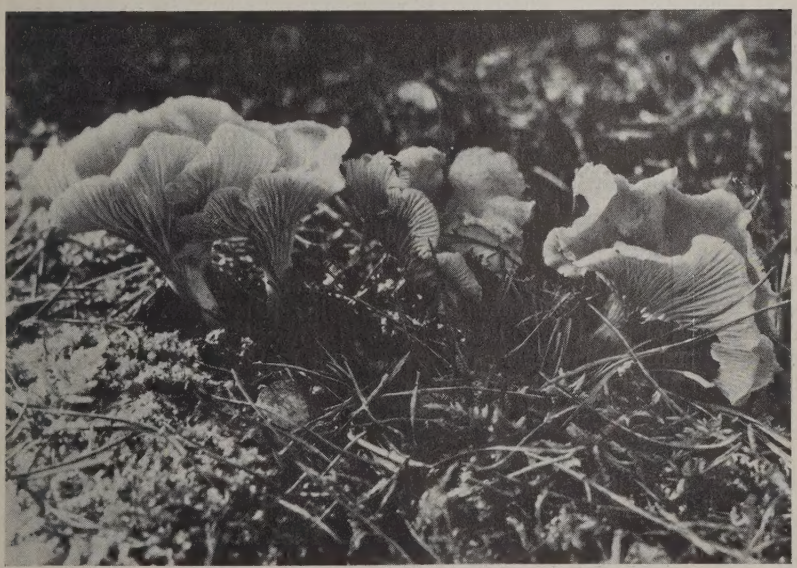

De Cantharellen zijn, na de zware zomerregen, weer te vinden in het bos, als de voorlopers van de grote massa bospaddestoelen. *Foto G. van Giersbergen*

BOTANICAL INSTITUTE 17 JUI 1950

MIJN GENOEGLIJKE RUSSULA... LIJDENSWEG

DOOR

LOUIS IMLER

Haast 32 jaar geleden... 'k Was toen een mager kereltje van achttien jaar, met aarzelende vlasbaard en met bezielingen van een kunstschilder en een letterkundige. Maar toch zat ik in 't gras en spande me in tot het uiterste, om te weten of twee paddenstoelen eetbaar waren, één met buisjes en een ander met plaatjes.

'k Lag daar op de rand van mijn geliefd Peerdsbos, bij Brasschaat. Het vraagstuk moest ik oplossen met een uittreksel uit de *„Nouveau Larousse Illustré"*, de dubbele, gekleurde plaat, „Champignons", knap getekend door MILLOT, toen mijn enige bron van zwammenkunde. Als kleine jongen reeds, zat ik er nieuwsgierig, lang op te kijken, schilderde er wat later uit na in mijn schoolboekje. Ook de algemene beschrijving, „Champignon", was ik rijk, waar ik nu tot de laatste druppel wetenschap beproefde uit te persen.

En ik bepaalde! „Bolet jaune" (*Boletus luteus*) en „Russule Charbonnier" (*Russula cyanoxantha*). Beide mis, natuurlijk; in werkelijkheid: *Boletus subtomentosus* en *Russula grisea*.

'k Voelde wel dat er aan de „Bolet jaune" iets haperde, door een velletje tussen hoed en steel op de afbeelding, maar daar stapte ik liefst maar overheen; zo'n dingetje van niemendal...

Ik begon dadelijk de „Charbonnier" rauw op te peuzelen; niet zo *heel* lekker, maar toch niet kwaad. De Boleet zonder velletje viel minder mee... flauw... 't ging maar met lange tanden... hij werd langzaam blauw... Drommels! in de beschrijving... blauw worden... kenteken van giftigheid. Ik weende haast. Dus vergift in mijn „kaske", uit vrije wil! Ezel, wie verplichtte me? En geen melk hier. Maar als ik een paar uren later bij moeder thuis kwam, leefde ik nog en 's anderdaags ook. Zo maakte ik kennis met mijn eerste *Russula*, een „Charbonnier" van achter 't hoekje.

Wat later vond ik vele en puike *Lentinus lepideus*-vruchtlichamen op dwarsbalken van een spoorbaantje, op 't Vlaams Hoofd, over Antwerpen. 'k Proefde 't witte vlees; mm... melkachtig, nogal lekker... De bepaling in „Larousse" bleef aarzelen rond *Lenzites*, vermits ik de steel verwaarloosde. Maar nu moest Ma de in stukken gesneden zwammen 24 uren in azijn zetten. Zo worden ze *allemaal* onschadelijk, alhoewel smaakloos, ketterde „Larousse".

Na 24 uur bekeken moeder en zoon het soepje heel diepzinnig, dan angstig, en wierpen het droefgeestig in pomp- en vuilnisbak.

Maar vermits ik toch wilde volharden in het duivelse, kon het met „Larousse" niet verder gaan.

'k Voelde zeer sterk de behoefte aan een handboek en ik kocht er twee van 1,25 fr. Twee deeltjes „prijsgekroond in 1914", met gekleurde platen: *„Praktische Pilzkunde"*. Natuurlijk wogen ze niet zwaar, in geen enkele betekenis. 'k Studeerde er hard in en herleidde ongeveer al de *Amanita*'s tot één soort. Alle dodelijk. Dat kon voorlopig geen kwaad. „Al" de *Russula*'s stonden op één plaatje.

Met dit en een wat lijveriger Duits werkje, wist ik nu dat ik de peperachtige *Russula*'s moest mijden, de andere mocht eten. 't Gebeurde dat ik een geel-

achtige, aan de rand gegroefde, te pakken kreeg, die niet brandde, maar mijn maag haast binnenste buiten keerde; mijn gezond verstand zette ze dadelijk bij de niet eetbare; op alle regels uitzonderingen. Lastiger ging het onder andere met een harde glanzend donker-rode, die 'k dikwijls ontmoette, en dan diep wijsgerig tien minuten stond te proeven, ongelukkig, zonder raad, alhoewel mijn handboek zei, dat de verbeelding ons soms fopt en men niet overdrijven mag.

Zonder mijn boekjes zou ik *Tricholoma equestre* en *Tricholoma rutilans* flink bij *Russula* hebben gerangschikt.

Ik *at* nu verschillende *Russula*'s, maar kon er haast nog geen *noemen*; stilaan leerde ik er echter enkele min of meer als *eenheid* onderscheiden, wat veel gewichtiger was.

Zo sukkelde ik nog een beetje voort met andere werkjes, tot me de eerste uitgaaf (1921) van *„Les Champignons de France"* door A. MAUBLANC, gelukkig in handen kwam. Ik leerde het bijna van buiten en vernam dat er een „Société Mycologique" te Parijs bestaat.

In die tijd werd mijn bureelgezel Mr POL VAN DER AUWERA, mijn eerste paddenstoel-kameraad. Dikwijls trokken we naar 't Peerdsbos en plukten er hartstochtelijk *Russula*'s van allerlei kleur, die niet of weinig brandden.

Wandelingen vol vriendelijke bekoring, die in de herinnering blijven glanzen.

Thuis schilden we de *Russula*'s en aten ze rauw, als sla, met olie en azijn. Lekker! 'k Durfde niet bekennen, dat ik ze aldus moeilijk verteerde, en mijn makker zweeg ook. Vriend POL voelde zich sterk aangetrokken tot de *Russula*'s en kende er menige knap, na vele jaartjes.

Lang al smachtte ik naar een microscoop, dat ik eindelijk kon bemachtigen; 'k voelde me als een heerser, maar... de eerste tijd kon ik het maar sukkelachtig gebruiken.

Na de tweede uitgaaf van *„Maublanc"* (1927), geraakte ik langzaam tot enkele juiste Latijnse benamingen en veel verkeerde.

a[1]) Mijn uiterste best deed ik, tot in 1934, om *R. emetica* te onderscheiden van *R. fragilis*, volgens Franse opvatting; 't ging slecht.
In 1928 verklaarde me GILBERT, te Orry-la-Ville, in Frankrijk, dat hij geen *R. emetica* kende. – Eén soort, onder de benaming *R. emetica*, min of meer krachtig ontwikkeld, is nu, met J. SCHAEFFER, de opvatting in België. Op *R. fragilis* van deze laatste, ook de onze, kom ik verder terug (*i*, *k*).

b Tot het artikel van JOSSERAND (*Bullet. Soc. Lin. de Lyon*, 1927, blz. 44), verwarde ik *R. cyanoxantha* met *R. grisea* (verschil van sporée, zelfstandigheid van plaatjes, ijzersulfaat!); de laatste gaf ik meerdere verkeerde namen. – *R. parazurea* van SCHAEFFER, kan ik nog niet aanvaarden als goede soort, zomin als JOSSERAND.

c Jaren duurde het eer ik klaar zag in *R. vesca*. In 1926 had ik de Antwerpse mycoloog R. NAVEAU leren kennen, toen Conservator van het Natuurwetenschappelijk Museum Van Heurck, in de Kruidtuin van de Scheldestad. Hij zegde me: „Ja, we bepalen in 't bos wel als *R. vesca*, de één of andere zowat rode soort die niet brandt, maar... er zit heel wat meer in!" Inderdaad. Een iets rode, zoete *Russula*, die wat bruin werd en oud naar garnaal rook,

[1]) Soorten, besproken bij de inleiding, zijn in de sleutel met dezelfde letters aangeduid, nevens de naam.

noemde ik *R. xerampelina*; soms viel dit mee, andere keren was het bepaald verkeerd. Dit leerde ik inzien door het reddend artikel van MELZER en ZVARA, in 't *Bulletijn van de Société Mycologique de France* (tome XLIII, blz. 275). IJzersulfaat! Groen op *R. xerampelina*, oranjerood op *R. vesca*. Wat een zegepraal! Onze vriend HAESEVOETS vergeleek het eens met een toverstokje. – Vroeger had ik *R. venosa* weleens als *R. vesca* beketterd.

CAUSSE, een Fransman met jaren ondervinding en omgang met de meesters, vertelde me: „Mr IMLER, vóór de scheikundige middelen, dacht ik verschillende *Russula's* te kennen; nu, met ijzersulfaat, ammoniak, en zo meer, ken ik er geen enkele meer." Ik antwoordde troostend, dat hij ze nu nog wel kende, maar dat hij er verschillende verkeerd benaamd had.

d IJzersulfaat en de studie van MELZER en ZVARA stelden me instaat in 1928 mijn eerste bijdrage te leveren in 't Frans Bulletijn (tome XLIV): *R. adusta* en *R. albonigra*, en ook later de zaak te bepleiten in Frankrijk; de zienswijze daar veranderde stilaan (zie 2e en 3e uitgaaf van „*Maublanc*", „*Konrad-Maublanc*").

'k Begon druk en nu goed te werken met het microscoop en 't iodium-reactief van MELZER, voor de fijne versieringen van de *Russula*-sporen.

e Lang reeds trotseerde me een soort, die 'k eerst *R. Queletii* noemde, dan *R. rubra* met de Flora van QUELET, eindelijk *R. sardonia* volgens MELZER-ZVARA in 't Frans Bulletijn. R. NAVEAU had me verzocht een verzameling zwammen op alcohol aan te leggen voor 't Museum, dat ik reeds vermeldde. Een grote bokaal, met duidelijk opschrift „AMMONIAK", geleverd door een firma voor scheikundige stoffen, stond daar overvloedig tot mijn beschikking, om het rood worden van 't vlees vast te stellen van mijn *R. sardonia*. Er gebeurde niets! En toch was ik overtuigd. Dan toch geen *R. sardonia*, die prachtige peperduivel... Maar *wat* dan?... Later vernam ik dat de grote bokaal bij vergissing zwavelzuur bevatte!

Is het nu niet waar?... die genoeglijke... lijdensweg?

f Al lang ontmoette ik in 't Peerdsbos een guit, als een broertje van *R. xerampelina*, maar zonder garnaalgeur en niet groen door ijzersulfaat. 'k Werd het beu en wilde koste wat kost de juiste naam kennen. Microscoop, scheikundige middelen, 't hielp allemaal niemendal. Tot de geur *alleen* het vraagstuk oploste. Ik kende die best door een droog exemplaar, dat RENÉ MAIRE me had laten ruiken; honiggeur: *R. melliolens*! Maar dat honigluchtje ontbreekt bij jonge, frisse vruchtlichamen en 't is vooral aan de van onder ros geworden steel, dat men het gemakkelijk gewaar wordt. Gedroogde exemplaren geuren naar ontbijtkoek (peperkoek).

Soms is *R. melliolens* zo groot als *R. paludosa*, en als men dan te vlug en te zeker is, loopt men er in, zoals ik, die eens een verkeerde bepaling van een jonge studievriend, beslist beaamde.

g In Frankrijk maakte ik voor 't eerst kennis met *R. laurocerasi*, bepaald door RENÉ MAIRE, die uitriep: „De schoonste met korsten versierde sporen van de wereld!"

In België terug, kwam de overtuiging dat ik, als alle vroegere zwammers, *R. foetens* had verward met *R. laurocerasi*. Merkwaardig is het wel, dat COOKE in zijn werkje „*Edible and Poisonous Mushrooms*" (1894, blz. 108), reeds vertelt, dat niet alle *R. foetens* zo'n walgelijke geur hebben.

h Door de puike, gekleurde afbeelding en rake beschrijving van ZVARA (Bullet. Soc. Myc. de Fr., tome XLVII, blz. 44), wist ik eindelijk hoe ik de harde, blinkende, dikwijls zwart-rode *Russula* moest noemen, die min of meer brandt en die 'k zo dikwijls in 't Peerdsbos ontmoette: *R. atropurpurea.*

i Maar er groeide nog iets, tot in de late Herfst, dat er wat aan geleek, alhoewel zwakker, hevig peperachtig en met min of meer getande plaatjes. Zelfs de sleutel van MELZER-ZVARA kon er me niet door helpen. Ik bleef rond de pot draaien.

Hier was het RENE MAIRE, die me redde met de opvatting van J. SCHAEFFER: *R. fragilis*, in tegenstelling met de mening van vele Fransen, die een kleine, zwakke *R. emetica* als *R. fragilis* bestempelen. De hoed is meest donker paarsrood, *niet* karmijn. In *Pinus-silvestris*-bossen vond ik echter van tijd tot tijd karmijnrode exemplaren met de plaatjes een weinig getand! Welnu, brave jongen? Ook zijn de plaatjes van *R. emetica* soms geelachtig, niettegenstaande de witte sporée, en de blauwe uitslag van aniline-water na lange tijd, evenals op *R. fragilis*. Maar daarover nog wat verder... (*k*)

R. emetica en *R. fragilis*! Hier kunnen de beoefenaars van het Jordanisme hun hartje jolig ophalen, door verschillende „soorten" haarfijn te onderscheiden, daar waar ik nog slechts enkelingen, soms wat afwijkende vertegenwoordigers zie. Maar de mannen van de bredere opvatting moeten ook oppassen dat z' er niet inlopen.

Jongens, jongens, wat vraagt dat al voorzichtigheid en tijd...

Stel u voor, dat tijdens de „Session" in Catalonië, 1935, enkele van de beste *Russula*-kenners bij elkaar waren: RENÉ MAIRE, PEARSON, KONRAD, GILBERT, LECLAIR... oude, fijne zwamneuzen. Ik zette mijn ogen en oren wijd open, om veel te leren. Maar... die beslagen heren aarzelden, aarzelden... en aarzelden nog... Er was zelfs een *R. vesca* bij, die een ietsje brandend smaakte. Na vele kleurrijke en smaakprikkelende ontmoetingen, zei GILBERT droogjes: „Ik stel vast dat we nog geen enkele *Russula* hebben bepaald." Ik denk daarbij ook aan JOACHIM, een heel knappe *Russula*-kenner, die ons zijn „nieuwe" soort in 't bos wilde tonen: *R. pseudoviolacea* (= *R. brunneoviolacea*). „Hier is ze!" riep hij uit, „goed gelijkend aan *R. violacea*, maar niet peperachtig." Hij proefde ze... „Ze brandt als de duivel!" kreet hij dan, en barstte in lachen los; de vrienden ook, natuurlijk.

Door toedoen van mijn Luikse vriend BAAR, leerde ik in 1933, de Brusselse groep kennen, met BEELI aan 't hoofd. Een van zijn jonge leerlingen, HEINEMANN, trok dadelijk mijn aandacht. Hij was zich bijzonder met *Russula*'s gaan bezighouden, omdat hij ze niet kon bepalen met de Flora van COSTANTIN en DUFOUR, die hem nochtans voor andere zwammen heel aardig hielp. Ook HAESEVOETS wist er vroeger te Brugge veel mee te leren. Ik had er nooit veel houvast aan.

'k Legde zowat beslag op de jonge HEINEMANN en drong er sterk op aan, dat hij voor de *Russula* s volharden moest, zich nooit mocht laten ontmoedigen, verwees hem naar MELZER en ZVARA, maakte hem 't reactief van MELZER bekend, dat hij zonder dralen geestdriftig aanwendde. Soms vatte ik hem nogal ruw aan, volgens de school GILBERT. Het deed hem goed. Door zijn werkkracht werd hij een bijzonder knap *Russula*-kenner en hij leidde Mr en Mevr. GIRARD, die nu voortdurend in 't Zonienbos

de soorten van dit geslacht opsporen, afbeelden en grondig bestudere
Rond Antwerpen trok ik de aandacht van HEINEMANN op de mij bekende *Russula*'s, vooral toen hij kort vóór de oorlog soldaat te Merksem was en me dikwijls kwam opzoeken.
Verschillende soorten van 't Zoniënwoud leerde hij me, samen met de GIRARD's kennen: *R. rosea, olivacea, integra, Turci, lilacea, curtipes, puellula, badia, rubra, maculata...* die rond Antwerpen bijna alle ontbreken.

j Hij wees me ook op *R. Velenovskyi*, terwijl ik hem in de gelegenheid stelde *R. venosa* te bestuderen. Die twee „soorten" houden ons nog bezig; als hij zeker was van hun verschil, twijfelde ik, en als ik meer gewonnen bleek voor twee verscheidene soorten, stond hij weer te aarzelen.
Als *R. Velenovskyi* goed hard en dof is en weinig of niet gegroefd aan de hoedrand, gaat het prachtig, maar anders... Zoiets als *Boletus subtomentosus* en *Bol. chrysenteron*.

k HEINEMANN bepaalde grote exemplaren, rood en brandend, gevonden te Putte bij Nederland, en op 't eerste zicht gelijkend aan *R. paludosa*, als *R. fragilis* var. *carminea*, volgens SCHAEFFER, na scheikundig en microscopisch onderzoek; de boord van de plaatjes was een weinig getand. Iets als een overgang van *R. fragilis* naar *R. emetica* (zie *i*). Hij vroeg mijn mening. De versiering van de sporen staat ook tussen de twee. Ik neem geen stelling, wacht...
Buiten de heren VAN DER AUWERA, HEINEMANN en de betreurde BAAR, werden verschillende liefhebbers trouwe studiegezellen, waarvan de oudste en voornaamste zijn: Mej. BRUYLANTS, heren ANDRIES, HERREGODS en TUYMANS. Allen zijn begeesterd door *Russula*'s en ze brachten degelijk bij tot het beter leren kennen van dit schitterend en uiterst moeilijk geslacht. Ook mijn vrouw en kinderen deden jaren hun best om die bloemzwammen aan te brengen, te leren en... mee op te peuzelen.
Van de „Session" te Spa, in 1938, herinner ik me een zeer bejaard Hollands deelnemer, een pittig man, met lange, witte bakkebaarden, oud-officier in Nederlands-Indië, die me raad vroeg, „om met de studie van de *Russula*'s te *beginnen*". 't Is onvergetelijk puik!
Na meer dan dertig jaar heb ik in 't Peerdsbos 32 soorten geduldig leren onderscheiden. De meeste staan er onder eiken (*Quercus robur*. – Zie sleutel, P, zonder verdere aanduiding). Ik meen ze degelijk te kennen. Sommige foppen me nog. Doch *meer* groeien er... Verschillende soorten uit de omgeving schijnen er niet voor te komen. Waarom? En dan, ge kent ze *degelijk*...? Toch maar betrekkelijk. Arme jongen, wat een leute met... stekels. Maar wat een kleuren en geuren en... hoe lekker! En dan dat rijke toverbos, krioelend van leven, zo vol van uw jeugd, uw dromen, uw strijd.
Nu volgt voor 67 soorten een *kunstmatige* sleutel, die zo eenvoudig en vlug mogelijk naar de naam moet brengen. Nog te nieuw genoemde of te weinig gekende soorten werden niet vermeld.
Een sleutel voor het bepalen van paddenstoelen is een verleidelijk, maar gevaarlijk iets: vooral een verzameling van kunstgrepen, die soms erg afwijken van het natuurlijke. *Elk woord dient overwogen*, zowel door ontwerper als gebruiker; ook *elke* onderverdeling van een nummer moet worden overdacht, alvorens naar een ander cijfer over te gaan.

Het voortreffelijk synthetisch werkje van J. SCHAEFFER *„Bestimmungstabelle fur die Taublinge"* (1944), bracht me uitstekende hulp. Wat natuurlijke rangschikking betreft, tot dieper inzicht, blijkt me die van JOSSERAND en KONRAD (*Bullet. Soc. Myc. de Fr.*, tome L, blz. 253) de beste.
Ik geloof nog altijd wat ik schreef in hoger vermeld bulletijn, tome LII, blz. 48: „Voor de *Russula*'s is de onstandvastigheid van de kleuren zodanig, dat de variëteit onmogelijk en nutteloos schijnt om daar te stellen."
We zullen niet veel het microscoop of reactieven gebruiken, om beginnelingen niet af te schrikken.

RUSSULA-SLEUTEL

Bij 't proeven, een stukje bijten van de hoedrand, zo dat de hoedhuid en de plaatjes er bij zijn; na wat kauwen, uitspuwen. Rokers, met dikwijls wat afgestompte smaak, nemen een groter beetje of kauwen wat langer, alvorens te oordelen. Om de gepijnigde tong te helen en weer bruikbaar te maken, een stukje brood eten.
IJzersulfaat kan men aanwenden in kristalvorm.
De sporen opvangen (sporee) op zo wit mogelijk papier; met witte sporee wordt bedoeld: wit tot roomkleurig. *Soms* laat de kleur van de plaatjes die van de sporee vermoeden.
Te grote vochtigheid beïnvloedt soms merkelijk de kentekens: smaak, kleur en uitzicht van hoedhuid, enz.

Afkortingen: A. = Ardennen; B. = bergland; P. = Peerdsbos; Z = Zoniënwoud; g. = geur; h. = hoed; h.h. = hoedhuid; h.r. = hoedrand; l. = lekker; pl. = plaatjes; sm. = smaak; sp. = sporee; st. = steel; vl. = vlees.

–Sm. sterk peperachtig (pijnlijk op de tong) 1
–Sm. min of meer peperachtig 6
–Sm. of nasmaak min of meer bitter, soms wat peperachtig 15
–Sm. en g. walgelijk, sm. al of niet peperachtig; h.r. gegroefd, met knobbeltjes 21
–Sm. *niet* peperachtig (soms zwakjes, enkel in de pl. of bij heel jonge exemplaren) 22
1–H.h. rood, zonder paars, karmijn tot roze, soms ontkleurend tot wit-geel- of groenachtig 2
–H.h. donker- tot bruinrood; sm. slechts na enkele ogenblikken pijnlijk brandend; pl. lichtgeel, bij wrijving g. van cederhout; vl. wit; st. dik, meest rood; sp. okergeel. – Zandige Pinus- en Abies-bossen 1. *R. badia*
–H.h. paarsrood of paars, min of meer donker, soms met groen vermengd 3
–H.h. zuiver geel, soms goudgeel 4
–H.h. okergeel tot rossig 5
2–Pl. wit met blauwige weerschijn, zelden geelachtig, en effen rand; st. wit, uitzonderlijk rood getint; h.h. meest glanzend, gemakkelijk loslatend; g. zwak safraanachtig; sp. wit. – P. . . . . 2. *R. emetica* (*a*, *k* [1]))
–Pl. en st. vinnig geel vlekkend; pl. soms wat aflopend; h.h. mat, moeilijk loslatend; st. meest rood; sp. wit. – Z.-A. . . . . 3. *R. luteotacta*

[1]) Zie zelfde letters bij de inleiding.

–Pl. ten laatste aflopend; h.h. mat, moeilijk lossend; st. meest rood; sp. geel. – Pinus-bossen, B. . . . . 4. *R. sanguinea*
–H.h. poederig, als van *R. lepida* (32), moeilijk lossend; st. wit; vl. grauwend, dan honigg.; pl. en spl. geel. – Z., A. . . . . 5. *R. rubra*
–H.h. rose-rood, verblekend tot wit- of groenachtig; h. vl. dik, grauw; st. lang en dik; sp. geel. – Onder berken . . . . . 6. *R. exalbicans*
–H.h. helder rose, midden geel; st. wit; pl. dun, breed, goudgeel; g. wordt scherp honigachtig; sp. okergeel . . . . . 7. *R. veternosa*
3–Hard en krachtig; h. dikwijls wat gebocheld; pl. vinnig geel; st. meest paarsrood, als fijn melig; gelig vl., paarsrood door ammoniak; sp. geel. – Troepsgewijs in zandige Pinus-bossen, P. . . . . 8. *R. sardonia* (*e*)
–H. als van vorige; minder stevig; pl. en vl. wit, door ammoniak niet verkleurend; st. rood; sp. geel. - Vooral B., Picea-bossen . 9. *R. Queletii*
–Broos, meest klein; h.r. gegroefd; pl. wit, met getande boord (vergrootglas); g. fruitachtig; sp. wit. – P. . . . . 10. *R. fragilis* (*a, i, k*)
–Als vorige, maar pl. met gave rand; g. bijzonder scherp, aangenaam pharmaceutisch; sp. licht geel (Rijk aan vormen) . . . 11. *R. violacea*
–Meest klein; h.h. glanzend; h.r. als met rijm, wat gegroefd; pl. goudgeel, bij wrijving Polyporus-g.; st. hard; cystiden zeer talrijk; sp. okergeel. (Nooit gezien) . . . . . 12. *R. firmula*
4–Dikwijls klein, broos; h.h. chroom- tot goudgeel; h.r. weldra gegroefd; g. scherp; sp. geel. – Onder beuken . . . . . 13. *R. solaris*
–Licht citroengele vorm van *R. sardonia* (8). – P.
–Gele vorm (h.) van *R. fragilis* (10). – P.
5–H.h., pl. en st. licht okergeel (éénkleurig); g. scherp, metaalachtig; sp. wit. – P. . . . . 14. *R. fellea*
–Bijzonder buigzaam; h.h. oker-rossig; h.r. weldra gegroefd; st. wit bepoederd; pl. smal; sp. krijtwit . . . . . 15. *R. farinipes*
–G. aangenaam, van bittere amandelen; h.h. oker-rossig; h.r. sterk gegroefd-geknobbeld; sp. geel; sporen met dikke kammen. – P. 16. *R. laurocerasi* (*g*)
6–H.h. rood, karmijn, paars, rose, min of meer donker, soms ontkleurend 7
–H.h. groen 8
–H.h. geel (zie ook *R. viscida*, nr 24) 9
–H.h. wit 10
–H.h. wit, dan vuil bruin of zwart 11
7–H.h. rood, zonder paars, karmijn tot rose, soms ontkleurend tot witgeel- of groenachtig 12
–H.h. paarsrood, of paars, min of meer donker, tot zwartachtig, soms met groen vermengd of geel gevlekt, ook citroengeel wordend 13
–Klein, broos; h.h. paars-rose, soms vergelend, glanzend, kleverig; h.r. gegroefd; pl. en sp. okergeel . . . . . 17. *R. nauseosa*
8–H.h. soms een weinig rose, glad, glanzend; pl. en sp. geel. – Soms veel onder berken en Pinus, P. . . . . 18. *R. aeruginea*
9–H.h. okergeel tot citroen, soms wat groen; pl. st. en sp. witachtig; vl. grauwend. – Soms veel onder berken, P. . . . . 19. *R. ochroleuca*
10–Doet denken aan *Lacatarius vellereus*; h.h. licht bruin wordend; top van st. en weerschijn op pl. dikwijls blauw; sp. wit. – P. . . 20. *R. delica*

11–Harde soorten; vl. rood of zwart verkleurend 14
12–H.h. dikwijls met rosse vlekken; hard; st. kort, meest rood getint; pl. en sp. okergeel. – Z. . . . . *21. R. maculata*
–Klein, broos, wat gelijkend aan *R. emetica* (*2*); h.h. soms wat geel verkleurend; pl. lang wit, dan geel als sp. – Onder beuken, Z.
22. R. puellula
–Minder peperachtige vorm van *R. veternosa* (*7*).
–Minder peperachtige vorm van *R. exalbicans* (*6*).
13–Soms groot, hard; h.h. glanzend; pl. wit- of geelachtig; st. wit; g. zwak van appel; vl. grauwend; sp. krijtwit. – Onder eiken, P, veel
23. R. atropurpurea (*h*)
–H.h. donker, dikwijls verblekend tot citroengeel; st. en vl. geelbruin wordend; sp. lichtgeel. – Picea-bossen . . . . . *24. R. viscida*
–Klein, broos; h.h. paarsrood tot groen; st. slank, wit, vergelend; sp. geel. – Onder berken . . . . . *25. R. versicolor*
–Minder peperachtige vorm van *R. violacea* (*11*).
14–Pl. dichtstaand, wat aflopend; vl. rood wordend, dan zwart; sp. wit. – Vooral naaldbossen, op kalkgrond. – P.? . . . . . *26. R. densifolia*
–Pl. dichtstaand; door kwetsing vlug zwart, vooral aan h.r. zonder rood; sm. iets verkoelends; sp. wit. – P. . . . . *27. R. albonigra* (*d*)
15–H.h. rood, karmijn, paars, rose, soms ontkleurend 16
–H.h. geel tot rose 17
–H.h. wit 18
–H.h. wit, bruin, dan zwart 19
16–H.h. rood, zonder paars, karmijn tot rose, soms ontkleurend tot wit- of geelachtig 20
–H.h. helder paarsrood, glanzend als lak; st. rood, gevlamd; vele kleine pl. bij h.r.; sp. geel. – Onder Picea .(Nooit gezien) . *28. R. rhodopoda*
–H.h. bitter, prachtig donker paarsblauw, glanzend; h. meest getepeld; st. wit; pl. en sp. okergeel. – Zandige Pinus-bossen, P.
29. R. caerulea
17–H.h. okergeel tot lichtrood; hard; aan *R. vesca* (*40*) herinnerend, maar sp. geel. – (Nooit gezien) . . . . . *30. R. basifurcata*
18–H.h. wat bruinend; g. gekruid; pl. en sp. geel. – (Nooit gezien)
31. R. pseudodelica
19–Bittere vorm van *R. albonigra* (*27*).
20–Sm. slecht, van cederhout; h.h. melig, niet loskomend; h. zeer hard; st. dikwijls rood, ook pl. bij h.r.; sp. wit. – Beukenbos, Z. . *32. R. lepida*
–Als vorige, maar sm. niet zo slecht; meest weker; meer geel in h.h.; st. wit, dikwijls vlokkig-poederig, helder rood met sulfovanilline (enkele kristallen vanilline oplossen in een weinig zwavelzuur; vers gebruiken); sp. wit. – Z. . . . . *33. R. rosea*
–H.h. *niet* melig; st. wit, poederig; g. zwak van cederolie; pl. (ten laatste) en sp. okergeel; cystiden met korrelige schede. – Onder eiken, P.
34. R. pseudointegra
–H.h. mat, niet loskomend, ruw; pl. en st. zwak geel vlekkend; sp. geel. – Onder beuken; Nachtegaalpark, Antwerpen: één vondst. (Vergelijk met *R. luteotacta* (*3*) en *R. emetica* (*2*)) . . . . . *35. R. intactior*

21–Grote soort, walgelijk stinkend; sm. peperachtig; h.h. oker-rossig; sp. bleek geel; sporen wrattig, niet met dikke kammen. – P.
36. R. foetens (*g*)
–Sm. niet peperachtig; h.h. bruin- of geelachtig, dikwijls ros gevlekt; sp. geel. – P. . . . . *37. R. pectinata*
–Sm. zeer peperachtig; h.h. vuilbruin, uitzonderlijk wit; st. meest grauw; sp. geel. – Onder eiken, P. . . . . *38. R. sororia*
22–H.h. mat, wat ruw, veelkleurig (allerlei rood, oker, bruin, sepia, groen); vl. (pl. en st.) groen met ijzersulfaat; vl. weldra bruin onder de lucht, dan garnaalgeur, vlug mergachtig in st.; st. wit, soms wat rood; pl. en sp. geel; l. – P. . . . . *39. R. xerampelina* (*c*)
Vooral in Z. en A. ‚naaldbossen, h. en st. gans rood, pl. okergeel (beschreven als var. *erythropoda* of var. *rubra*).
–H.h. rood, karmijn, paars, rose 23
–H.h. oranjerood, st. grauw, dan zwart 24
–H.h. paarsrood, min of meer donker of bruin, met olijfgroen vermengd of veranderend in groengeel; soms grote soorten; pl. okergeel wordend 25
–H.h. meest tweekleurig, paars dat groen bedekt en min of meer verdwijnt; soms enkel paars of groen 26
–H.h. okerbruin 27
–H.h. groen 28
–H.h. geel, soms min of meer paars gevlekt 29
–H.h. wit, dan vuil bruin of zwart 30
23–H.h. rood, zonder paars, karmijn tot rose, soms ontkleurend, wat bruin- of gelig, ook goudgeel gevlekt 31
–H.h. ,,te kort'' (h.r. ontbloot), rose tot roodbruin, min of meer donker, soms met groen getint; st. meest puntig, onder; pl. wit, nogal buigzaam, dikwijls ros gevlekt, als vl.; vl. (pl. en st.) oranjerood door ijzersulfaat; sp. wit; l. – Dikwijls onder eiken, P. . . . . *40. R. vesca* (*c*)
–Klein, broos; h.h. rose tot goudgeel, gemakkelijk lossend; st. wit; pl. en sp. oranje. – P. . . . . *41. R. lutea*
–H.h. paarsrood of paars, min of meer donker, soms met groen 32
24–Groot; h. meest gebocheld; st. lang, dik; sp. geel. – Vochtige naaldbossen, B. . . . . *42. R. decolorans*
25–Groot; h.h. mat, slap, moeilijk lossend, bij rand met rimpelige evenwijdige kringen; st. rood, vooral bij top; vl. hard, gelig; sp. okergeel; sporen stekelig. – B., Z. (kalkgrond) . . . . . *43. R. olivacea*
–Groot; h.h. glanzend, half lossend; st. wit; vl. nogal week, witachtig; sp. okergeel; sporen met wrattige kammen. – B., Z. (kalkgrond)
44. R. alutacea
–H.h. mat, steeds bruinrood; st. wit, kort; pl. lang lichtgeel; sp. okergeel; sporen met wrattige stekels en kammen. – Onder beuken, Z.
45. R. curtipes
–H.h. glanzend, rood tot geel bruinachtig; h.r. op 't laatst gegroefd; pl. meest breed; st. soms roodachtig; sp. bleek okergeel; sporen dik gestekeld. – B., Z. . . . . *46. R. integra*
26–Pl. wit, zeer buigzaam, door wrijving spekachtig; st. onderaan met stomp; ijzersulfaat negatief of zwakjes groen op vl. (pl. en st.); sp. krijt-

wit; 1. – P. . . . . *47. R. cyanoxantha* (*b*)

–Pl. geel, broos; ijzersulfaat roodachtig op vl. (pl. en st.); pl. wat peperachtig; sp. geel. – P. . . . . *48. R. grisea* (*b*)

27–H.h. geaderd; meest groot, dik, hard; st. dikwijls bruinachtig; pl. uitgerand (vl. *niet* rood, dan zwart: indien wel, zie 30); sp. wit. – B., Piceabossen . . . . . *49. R. mustelina*

28–Hard, soms groot; h.h. weldra wrattig gebarsten, van gelig- tot prachtig blauwgroen; pl. gelig; sp. wit; 1. – P. . . . . *50. R. virescens*

–H.h. vinnig, geelgroen, soms wat bruinig; pl. wit, iets aflopend, buigzaam; ijzersulfaat oranjerood op vl. (pl. en st.); sp. wit; (misschien vorm van *R. vesca* (*40*)). – P. . . . . *51. R. heterophylla*

–Groene vormen van *R. vesca* (*40*), *R. cyanoxantha* (*47*), *R. grisea* (*48*), *R. venosa* (*62*).

29–H.h. gans citroengeel of min of meer paars gevlekt, mat en wat viltig; st. wit of min of meer paars, meest puntig van onder; g. van fruit, wat scherp; sp. geel; snede van pl. dicht bezet met wimpelvormige cystiden. – Onder beuken, overvloedig in Z. . . . . *52. R. amoena*

–H.h. chroomgeel, jong iets oranje; st. wit, dan grauw tot zwart; sp. geel. – Vooral onder berken, P. . . . . *53. R. flava*

–Gele vorm van *R. lutea* (*41*).

30–Dikwijls groot; pl. dik, krakend bij breken, wijdstaand; vl., pl. en st. sterk rood wordend bij kwetsing, dan zwart; sp. wit. – P. *54. R. nigricans*

–Pl. min of meer dichtstaand; vl. bijna niet rood wordend, langzaam vuil grauw; g. sterk, onaangenaam; sp. wit. – Zandige Pinus-bossen, P. *55. R. adusta* (*d*)

31–H.h. soms met kleur van *Tricholoma rutilans*; st. ros gevlekt, vooral onder, waar g. van honig, sterkst bij oude en droge exemplaren; sp. wit; sporen rond, haast glad, met zeer fijn netwerk. – Onder eiken, P. *56. R. melliolens* (*f*)

–Groot; h.h. glanzend rood, soms ontkleurend met vlekken tot oranje of wit; st. meest lang, dik en rood getint; pl. wat peperachtig; sp. geel. – Vochtige naaldbossen, P. . . . . *57. R. paludosa* (*f*)

–H.h. prachtig rood-goudgeel; boord van pl. vinnig geel; st. geel getint; vl. onder h.h. doorgekleurd; sp. okergeel. – B., Z. . . *58. R. aurata*

–Tamelijk hard; h.h. mat, wat ruw, st. kort, vast, geaderd; boord van pl. rood bij h.r.; sp. geel. – Vooral onder beuken, berken, P. *59. R. Velenovskyi* (*j*)

–Klein, wat gelijkend aan *R. emetica* (*2*); h.h. mat, melig; st. meest rood; pl. en sp. lichtgeel. – Z. . . . . *60. R. lilacea*

32–H.h. bepoederd, gemakkelijk lossend; iodoform-g. onder aan de st.; pl. en sp. okergeel. – Zandige Pinus-bossen, P. . . . . *61. R. Turci*

–Broos; h.h. glanzend, soms groenachtig; h.r. sterk gegroefd; h. dikwijls gebocheld; st. onder zeer broos, gezwollen, witachtig, meest rood getint; pl. en sp. geel. – Onder berken, P. . . . . *62. R. venosa* (*j*)

–H.h. mat, uitzicht fluwelig, half lossend; st. onder dikwijls wat geel; pl. en sp. gelig; sm. van jonge exemplaren licht peperachtig. – Vooral onder eiken, P. . . . . *63. R. brunneoviolacea* (*i*, § 6)

–Klein, heel broos, langzaam sterk vergelend; h.h. verblekend; h.r. sterk gegroefd; st. meest hol; sp. geel. – P. . . . . *64. R. puellaris*

–H.h. mat, vlokkig, gemakkelijk lossend; pl., st. en sp. krijtwit. – Piceabossen, B. . . . . *65. R. azurea*

–Klein, broos; h.h. wat poederig, gemakkelijk lossend, zeer veranderlijk van tint, tot groengeel; g. sterk, soms stinkend; pl. en sp. okergeel. – B. (Door vele mycologen wordt de naam gegeven aan *R. lutea* (*41*))
66. R. chamaeleontina

–Groot; h.h. donker; h.r. meest met witte, vlokkige puntjes; st. grauw, dan zwart; pl. en sp. geel. – Humus-rijke naaldbossen. (Nooit gezien)
68. R. obscura

–Paarse vormen van *R. cyanoxantha* (*47*) en *R. grisea* (*48*).

ALPHABETISCHE LIJST MET NUMMERS EN ENKELE SYNONIEMEN

adusta *55*
aeruginea (= graminicolor) *18*
albonigra *27*
alutacea (= Romellii) *44*
amoena (= Mariae) *52*
atropurpurea *23*
aurata *58*
azurea *65*
badia *1*
basifurcata (= subcompacta) *30*
brunneoviolacea (=pseudoviolacea) *63*
caerulea *29*
chamaeleontina *66*
curtipes *45*
cyanoxantha *47*
decolorans *42*
delica *20*
densifolia *26*
emetica *2*
exalbicans (= depallens) *6*
farinipes (= subfoetens) *15*
fellea *14*
firmula *12*
flava (= claroflava) *53*
foetens *36*
fragilis (= fallax) *10*
grisea (= palumbina) *48*
heterophylla *51*
intactior (= rubicunda) *35*
integra *46*
laurocerasi *16*
lepida *32*
lilacea *60*
lutea (= chamaeleontina) *41*
luteotacta *3*
maculata *21*
melliolens *56*
mustelina *49*
nauseosa *17*
nigricans *54*
obscura (= vinosa) *67*
ochroleuca *19*
olivacea *43*
paludosa *57*
pectinata (= livescens) *37*
pseudodelica *31*
pseudointegra *34*
puellaris *64*
puellula *22*
Queletii *9*
rhodopoda *28*
rosea (= aurora) *33*
rubra *5*
sanguinea *4*
sardonia (= drimeia) *8*
solaris *13*
sororia *38*
Turci (= amethystina) *61*
Velenovskyi *59*
venosa (= nitida) *62*
versicolor *25*
vesca *40*
veternosa *7*
violacea *11*
virescens *50*
viscida *24*
xerampelina *39*

PADDESTOELEN IN DE WINTER

De waarnemingen van Dr Liernur, medegedeeld in Fungus, Jrg. 20, no 1, geven mij aanleiding tot een paar opmerkingen, die hier een plaats mogen vinden. *Collybia velutipes*, 't winterzwammetje, is ook hier, in de omgeving van Wageningen, volstrekt niet zeldzaam. Ik vond het in mijn tuin, op de Wageningse Berg, en in de onmiddellijke omgeving er van, op oude vlierstruiken. Ik betwijfel of het in het Westen meer voorkomt dan in het Oosten van ons land. Ook de Duitse auteurs vermelden het als algemeen. Hoe het meer naar 't Zuiden (Brabant) er mee gesteld is, zou ik niet durven zeggen. Franse mycologen, KONRAD en MAUBLANC, noemen *C. velutipes* „commun". BRESADOLA vermeldt als verspreidingsgebied: Europa, Azië (Siberië) en Noord-Amerika.

In een zachte winter, zoals we nu gehad hebben, is er inderdaad – ook behalve de gewone houtzwammetjes – wel een en ander te vinden. Hier in de omgeving wemelde het van de oesterzwammen, *Pleurotus ostreatus*. Aan bomen en stronken, op hekpaaltjes, overal zag men ze tot diep in de winter (Januari). Ook aan betrekkelijk kleine paaltjes groeiden fraaie, grote toefen, wel een bewijs, dat de paddestoel zich zuiver saprophytisch volkomen en weelderig kan ontwikkelen. Trouwens, ook in reincultuur laat zij zich op hout (takjes, zaagsel enz.) goed kweken en tot fructificatie brengen. Niettemin ben ik wel geneigd de sterke uitbreiding van de oesterzwam in deze omgeving in verband te brengen met het feit, dat er hier heel veel bomen zijn, die door de beschietingen – zowel uit het Westen als uit het Zuiden – zwaar geschonden zijn. Zelfs vrij diep in het bos kan men nog de afschuwelijke wonden, door granaatscherven veroorzaakt, en de afgebroken takken, waarnemen. Vooral in „Belmonte", een vlak aan de bergrand gelegen buitengoed, is dit heel erg. Jammer genoeg voor de mycoloog is men thans druk bezig al die ruïne's op te ruimen! – Verder vond ik op Oudejaarsdag niet ver van mijn woning op een grazig plekje in 't bos, waar ook stukjes houtskool niet ontbraken, *Collybia* (*Tephrophana*) *atrata* in grote getale en in een verscheidenheid van groezelige tinten, van vaalbruin, donker sepia, tot bijna zwart (maar nooit pikzwart, zoals RICKEN zegt). RICKEN vermeldt voor deze soort: Oct.-Nov. Het is dus geen wonder, dat ze bij aanhoudend zacht weer eind December nog te vinden was. Toen kort daarop de vorst inviel, waren ze ook heel snel verdwenen.

Een ander paddestoeltje, dat men bij gunstig weer de gehele winter kan aantreffen is *Tubaria pellucida* (of *furfuracea*), het donsvoetje. Ik vond het dezer dagen – 23 Maart – dezelfde dag, dat ik hier voor 't eerst weer de tjif-tjaf hoorde – op houtspaanders op een open plekje achter een schuurtje. Met deze Tubaria ben ik nog niet geheel in 't reine. Vele mycologen, waaronder eminente (BRESADOLA, RICKEN, LANGE), onderscheiden hier twee soorten, nl. *pellucida* (BULL.) en *furfuracea* (PERS.). Andere, die ook wel recht van spreken hebben, zoals KONRAD ET MAUBLANC, zijn van mening, dat we hier met een, nogal variabele soort te doen hebben. CONSTANTIN ET DUFOUR vermelden *pellucida* als een variëteit van *furfuracea*: „la var. pellucida a le chapeau translucide, strié." Nu bleek wel bij een inspectie van die plek, dat dit zeker géén doorslaggevend verschil is: dicht bijeen vond ik doordrenkte, doorschijnende, gestreepte exemplaren en veel lichter gekleurde – klaarblijkelijk drogere – niet doorschijnend gestreept. Toch ongetwijfeld alles een en dezelfde soort. Leest men de beide beschrijvingen,

die RICKEN (Vademecum) geeft, aandachtig, dan zouden de voornaamste verschilpunten zijn: *pellucida*, hoed hygrophaan, doorschijnend gestreept, kaal en naakt, plaatjes wijd uiteen, „trennend", dus niet aflopend; de gehele winter door te vinden; *furfuracea*, hoed niet gestreept, m.o.m. genaveld, zijdig-schubbig (besluierd) – hieraan moet wel de naam *furfuracea*, „zemelachtig", ontleend zijn (furfures = zemelen), plaatjes aflopend, October–November. Ik moet zeggen, dat mijn paddestoelen heel goed overeenstemden met de kenmerken voor *pellucida* en niet met die van *furfuracea*: De plaatjes inderdaad volstrekt niet aflopend, nogal wijd uiteen en de hoed geen spoor van zemelachtigheid en ten slotte, in Maart gevonden, dus niet 8–11. – Voor beide wordt het „dons" aan de steelbasis vermeld (BRESADOLA), wat trouwens individueel sterk uiteen kan lopen. KONRAD et MAUBLANC wijzen er op, dat de microscopische kenmerken ook volkomen overeenstemmen. – Wie heeft hier nu gelijk, de Fransen of de coalitie van de Italiaan, de Duitser en de Deen? Misschien wil een van onze Nederlandse mycologen hier eens zijn licht doen schijnen! VAN DER LEK

DS MARTINET EN DE ZWAMMEN

Door een goede vriend werd ik eens verrast met „de Katechismus der Natuur" geschreven door J. F. MARTINET, Meester der vrije Konsten, Doctor in de Wysbegeerte, etc. gedrukt in het jaar 1778.

In een 4-tal delen wordt in dialoogvorm een overzicht gegeven over de levende Natuur, waarbij de Ds MARTINET vele wijze woorden zegt over het nut van al het geschapene. Het is kostelijke lectuur; ik zou vele citaten willen opnemen, maar bepaal me tot enkele regels over de zwammen.

Daar komt de schrijver op via een verblijf in een boomgaard, waar ijverig naar kleine planten wordt gezocht.

De leermeester wijst er op, dat niets verachtelijk is; „alles is uwe waarneeming waardig".

V. Ook die Hei, en wat groeit er al zoo?

A. Slaa eerst uw oog op deezen Boom, hebbende een aangroeisel, dat men *zwam* (Aguaricus quercinus en versicolor) noemt, gevoed wordende door de lucht.

V. Op dien lelyken knoest het oog slaan?

A. Waarom zo voorbarig gesprooken? Hij is verwonderlijk fraai voor 't oog en niet min nuttig in 't gebruik. – Ik zal er hem afbreken, en U met het microscoop op de oppervlakte laaten zien millioenen gaatjes, gelijkvormig aan eene zeef, en aan de zijde, die vast aan den boom zat, eene menigte lijnregt loopende buisjes, by laagen verdeeld.

V. Kan het nut van deeze Plant zo groot zijn als derzelver fraaiheid?

A. Indien er geen Leger te velde trekt, zonder deezen knoest, indien er geen Hospitaal denzelven ontbeert, wat zult ge dan zeggen?

V. Verklaar my dit raadsel?

A. De Ondervinding heeft geleerd, dat er dusverre geen middel bekend is, hetgeen zo schielijk het bloeden stelpt, wanneer den soldaat een Arm of Been wordt afgeschooten, als dit harde zwam, vooraf geklopt en bereid!
Wat zegt gij nu? Aan zulken veragten knoest hebben duizend gewonden het leven te danken.

Beslis nu verder of de Schepper iets vruchteloos geschaapen heeft, of men deeze nuttigheid hier zou zoeken.

V. Ik blooze; dan, heb ik hier misgetast, ik zal, op het zien van deeze paddestoelen niet doolen, als ik ze den grond onwaardig keure?

A. Is ook, in dit Uw zeggen, geene voorbarigheid? Zijn ze onnut, omdat men ze, te laat plukkende, tyd vergund heeft, om schaadelyk te worden? Deugt geen Vleesch, geen Visch, geene Spijze, omdat ze, in den heeten zomer, in uwe kas staande, vergeeten zijn, en daarom beginnen te rotten? – Wist de Schepper niet, wat hij deedt, toen hij er *duizend* soorten van voortbragt; toen hy aan eene kleine Landstreek, gelyk men U in Italië kan aanwijzen, bijna *driehonderd soorten* schonk? Of is de onkunde, is de onvoorzichtigheid van ze laat op te zamelen, hier geene dwaasheid?
Wilt gij Uwe schuld den goeden Schepper toerekenen? – Zo gij wilt, pluk liever de versterkende MORIELJES, die hier wel willen groeien.

V. Ik veroordeel mijnen drift! – Niet meer zo!

En zo vervolgen Leermeester en Leerling hun weg. Ge ziet ze lopen. De aandachtige leerling en de aangebeden leermeester, die wel enigszins met zichzelf is ingenomen, want midden in het werk prijkt een fraai portret van onze dominee, met als onderschrift een beschouwing van de leerling:

„En ik zal, Uwe Afbeelding ziende, zeggen, dit, dit is het Gelaat van mijnen Leermeester (Johannes Florentius Martinet) dat en dat heeft hij mij geleerd, dat en dat mij bevolen; en hoe, hoe zal ik het dan mogen, hoe durven vergeten!"

J. DAAMS

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

ATTENTIE

Algemene ledenvergadering op Zaterdag 9 September 1950 in het Pharmaceutisch Laboratorium, Cathrijnesingel 60 te Utrecht, 's morgens 11 uur. Voortzetting van de vergadering om 14 uur.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen en ingekomen stukken.
3. Jaarverslagen.
4. Verslag van de kascommissie over 1949.
5. Benoeming van de kascommissie 1950.
6. Begroting.
7. Verkiezing van een bestuurslid wegens periodiek aftreden van de secretaresse Mej. J. P. S. Smit, die zich herkiesbaar stelt.
8. Bespreking plannen herfstexcursie.
   Het bestuur stelt voor een weekendexcursie eind September in de omgeving van Delden of de Lutte en Denekamp en eind October in de omgeving van Bergen en Castricum.
9. Wat verder ter tafel wordt gebracht.
10. Mededelingen en demonstraties door enkele leden.
11. Sluiting.

Namens het bestuur,
J. P. S. SMIT, *secretaresse*

NIEUWE LEDEN

C. G. F. Schütz, Dorpsstraat 34, Zeist.
C. J. Booy, Ruwaardstraat 23*d*, Oss.
S. P. Wiltshire M.A., D. Sc. Director Commonwealth Mycological Institute Ferry Lane, Kew, Surrey (England).
Royal Botanic Gardens Kew, Richmond Surrey (England).

ADRESWIJZIGINGEN

H. Hueck, Lange brug 87, Leiden.
Dr H. A. A. van der Lek, Bosrandweg 7, Wageningen.
L. de Waal, Kornputsingel 14, Steenwijk.
Mej. Korting, Da Costaweg 5, Eindhoven.

ERRATUM

In het vorige nummer van Fungus komt een artikel voor over: Waarnemingen van Paddestoelen in de winter op Terschelling. Dit is geschreven door Dr A. G. M. Liernur en niet Liervin zoals abusievelijk werd afgedrukt.

VAN DE REDACTEUR

De redacteur wil hier de heer IMLER hartelijk bedanken voor het vele werk, dat hij zich heeft getroost om het moeilijke geslacht Russula toegankelijk te maken voor de velen, die hun weg zoeken in dit geslacht. Zij kunnen troost putten uit de „Russula lijdensweg", en een houvast vinden in de sleutel die een ongekende soorten-rijkdom voor hen ontsluit.

In één van de volgende nummers hoopt de redacteur een bijdrage over de Russula-flora van ons land te ontvangen.

J. DAAMS

INHOUD

	Blz.
Mijn genoeglijke Russula... lijdensweg, door Louis Imler	22
Paddestoelen in de winter, door H. A. A. van der Lek	33
Ds Martinet en de zwammen, door J. Daams	34
Attentie. Algemene Ledenvergadering	35
Nieuwe leden en adreswijzigingen	35
Erratum	36
Van de Redacteur	36